

Bijeenkomsten in de Stille Week 2008

De Mensenzoon

Uitleg bloemstukken:

maandag, dinsdag, woensdag

Over het pad van het lijden
loopt een weg naar leven,
Gezegend hij die een weg naar leven wijst.

De rode roos staat symbool voor liefde,
maar ook voor de bewogenheid van Jezus.
Jezus huilt als hij Jeruzalem binnenrijdt.

Rond de roos en op de weg ligt Buxus.
Groen van hoop en leven,
levensboom die vrucht draagt:
Leven dat de dood overwint.

donderdag

Hij was zo stil toen zij Hem kroonden
met doornen, in Zijn ruwe huid.
Hij was zo stil toen zij Hem hoonden
en bespotten, fel en luid.

vrijdag en zaterdag

Alleen moet ik dit lijden
drinken, Mijn vader heeft beslist
het laatste woord.

Ik drink dit slok voor slok voor jou,
Mijn leven dooft het vuur
van haat opdat verlatenheid niet
eeuwig duurt.

Eens zullen wij de beker samen delen.
en drinken van de bloedrode primeur.

Uitleg kaarsen doven:

Elke dag doven we één van de adventskaarsen die we in de weken voor de viering van het Kerstfeest hebben aangestoken.

De kaarsen symboliseren het licht dat in de wereld is gekomen met de komst van de Mensenzoon naar deze aarde. Zijn licht doorbreekt de duisternis van de wereld.

Nu, in deze Stille Week, wordt het echter steeds donkerder rondom de Mensenzoon. De duisternis lijkt het weer te gaan winnen van het licht.

Als Jezus sterft op Goede Vrijdag is het helemaal donker geworden.

Daarom doven we op deze dag de grote Paaskaars.

Maar op Paasmorgen, de dag van de opstanding uit de dood, straalt voor ons opnieuw zijn licht en steken we een nieuwe Paaskaars aan.

*De Mensenzoon ... zijn komst***- Begroeting****- Samenzang:** Gezang 120: 1 en 4

Heft op uw hoofden, poorten wijd!
Wie is het, die hier binnen rijdt?
Begroet Hem, Heer der heerlijkheid
en Heiland vol barmhartigheid!
Hij geeft de wereld 't leven weer.
Juicht blijde, zingt uw God ter eer,
looft Hem, die sterk van daad
de deuren binnen gaat.

Heft op uw hoofden, poorten wijd!
Elk hart zij Hem ter woon bereid!
De palmen van uw eerbied spreidt
de weg langs, die uw Koning rijdt.
Hij komt tot u met troost en vree
en brengt u heil en liefde mee.
Geprezen zij de Heer,
Hij geeft u 't leven weer!

- Bijbellezingen: Marcus 11:1-2, 7-10, 15-19 en 27-33

Toen ze Jeruzalem naderden en in de buurt waren van Betfage en Betanië bij de Olijfberg, stuurde hij twee van zijn leerlingen vooruit. Hij zei tegen hen: 'Ga naar het dorp dat daar ligt. Zodra jullie er binnenkomen, zul je daar een ezelsveulen vastgebonden zien staan, dat nog nooit door iemand bereden is; maak het los en breng het hier. Ze brachten het veulen naar Jezus en legden hun mantels op het dier en hij ging erop zitten. Velen spreidden hun mantels uit op de weg, anderen spreidden takken met bladeren uit, die ze in het veld afhakten. Allen die voor hem uit liepen of achter hem aan kwamen, riepen luidkeels: 'Hosanna! Gezegend hij die komt in de naam van de Heer. Gezegend het komende koninkrijk van onze vader David. Hosanna in de hemel!'

Ze kwamen in Jeruzalem. Hij ging de tempel binnen en begon iedereen die daar iets kocht of verkocht weg te jagen; hij gooide de

tafels van de geldwisselaars en de stoelen van de duivenverkopers omver, en hij liet niet toe dat iemand voorwerpen over het tempelplein droeg. Hij hield de omstanders voor: 'Staat er niet geschreven: "Mijn huis moet voor alle volken een huis van gebed zijn"? Maar jullie hebben er een rovershol van gemaakt!' De hogepriesters en de schriftgeleerden hoorden wat er gebeurd was en zochten naar een mogelijkheid om hem uit de weg te ruimen; ze waren bang voor hem, omdat het hele volk in de ban was van zijn onderricht. Nadat de avond gevallen was, gingen Jezus en zijn leerlingen weg uit de stad.

Ze kwamen weer in Jeruzalem aan. Toen Jezus zich in de tempel ophield, kwamen de hogepriesters, de schriftgeleerden en de oudsten van het volk naar hem toe en vroegen hem: 'Op grond van welke bevoegdheid doet u die dingen? Wie heeft u het recht gegeven om zo te handelen?' Jezus antwoordde: 'Ik zal u een vraag stellen; als u me daarop antwoord geeft, zal ik u zeggen op grond van welke bevoegdheid ik zo handel. Doopte Johannes in opdracht van de hemel of in opdracht van mensen? Antwoord mij.' Ze overlegden met elkaar en zeiden: 'Als we zeggen: "Van de hemel," zal hij zeggen: "Waarom hebt u hem dan niet geloofd?" Maar als we zeggen: "Van mensen," wat dan?' Ze waren namelijk bang voor de menigte, want iedereen hield Johannes voor een echte profeet. Dus zeiden ze tegen Jezus: 'We weten het niet.' En Jezus zei tegen hen: 'Dan zeg ik ook niet op grond van welke bevoegdheid ik die dingen doe.'

- Samenzang: Gezang 173: 1, 2, 3, 4 en 5

Alles wat over ons geschreven is
gaat Gij volbrengen deze laatste dagen,
alle geboden worden thans voldragen,
alle beproeving van de wildernis.

Gods schepping die voor ons gesloten bleef
ontsluit Gij weer, Gij opent onze harten,
die Zoon van David zijt en Man van Smarte,
Koning der Joden die de dood verdreef.

Jezus, de haard van uw aanwezigheid
zal in ons hart een vreugdevuur ontsteken.
Gij gaat vooraan, Gij zult ons niet ontbreken,
Gij Hogepriester in der eeuwigheid.

Gij onderhoudt de vlam van ons bestaan,
aan U, o Heer, ontleent het brood zijn leven,
ons is een lofzang in de mond gegeven,
sinds Gij de weg van 't offer zijt gegaan.

Dit is uw opgang naar Jeruzalem
waar Gij uw vrede stelt voor onze ogen,
vrede aan allen die uw naam verhogen:
heden hosanna, morgen kruisigt Hem!

- Overdenking

- Muzikaal moment

- Gebed

- Gedicht: Uitnodiging (Nel Goudzwaard-Dubois)

- Samenzang: Lied 268 (Opwekking)

Hij kwam bij ons, heel gewoon,
de Zoon van God als mensenzoon.
Hij diende ons als een knecht
en heeft zijn leven afgelegd.

Refrein: Zie onze God, de Koning-knecht,
                      Hij heeft zijn leven afgelegd.
                      Zijn voorbeeld roept
                      om te dienen iedere dag,
                      gedragen door zijn liefd' en kracht.

En in de tuin van de pijn
verkoos Hij als een Lam te zijn,
verscheurd door angst en verdriet
maar toch zei Hij: Uw wil geschied'.   Refrein

Zie je de wonden zo diep.
De hand die aard en hemel schiep,
vergaf de hand die Hem sloeg.
De man, die onze zonden droeg.   Refrein

- Doven van de eerste kaars

-    We verlaten in stilte de kerkzaal   -

De Mensenzoon ... zijn afscheid

- Begroeting

- Samenzang: Evangelische Liedbundel 88: 1, 2 en 3

Wij zingen, Vader, U ter eer,
van Christus Jezus, onze Heer.
Hij werd een dienstknecht, arm als wij:
dat zijn gezindheid in ons zij.

Hij heeft wat Hij bij U bezat
niet boven alles liefgehad,
maar zich van majesteit ontdaan:
Hij deed het kleed van slaven aan.

Hij werd een mens, in nederigheid,
en, levend uit gehoorzaamheid,
heeft Hij zich aan U toevertrouwd:
tot in de hof, tot aan het hout.

- Bijbellezingen: Marcus 14: 1-11 en 17-25

De volgende dag zou het feest van Pesach en het Ongedesemde brood beginnen. De hogepriesters en schriftgeleerden zochten naar een mogelijkheid om hem door middel van een list gevangen te nemen en te doden. Ze zeiden bij zichzelf: Tijdens het feest kan dat niet, want dan komt het volk in opstand.

Toen hij in Betanië in het huis van Simon – degene die aan huidvraat had geleden – aanwezig was bij een feestmaal, kwam er een vrouw binnen. Ze had een albasten flesje bij zich dat gevuld was met zeer kostbare, zuivere nardusolie. Ze brak het flesje en goot de olie uit over zijn hoofd. Sommige aanwezigen zeiden geërgerd tegen elkaar: 'Waar is deze verkwisting goed voor? Die olie had immers voor meer dan driehonderd denarie verkocht kunnen worden, en dat geld hadden we aan de armen kunnen geven.' Ze voeren tegen haar uit. Maar Jezus zei: 'Laat haar met rust, waarom vallen jullie haar lastig? Ze heeft iets goeds voor mij gedaan. Want de armen zijn altijd bij jullie, en jullie kunnen weldaden aan hen bewijzen wanneer je maar wilt, maar ik zal niet altijd bij jullie zijn. Wat ze kon, heeft ze gedaan: ze heeft mijn lichaam nu al met olie gebalsemd, met het oog

op mijn begrafenis. Ik verzeker jullie: waar ook maar ter wereld het goede nieuws verkondigd wordt, zal ter herinnering aan haar verteld worden wat zij heeft gedaan.'

Toen ging Judas Iskariot, een van de twaalf, naar de hogepriesters om hem aan hen uit te leveren. Toen zij dit hoorden, waren ze opgetogen en beloofden ze hem geld te zullen geven. En hij zon op een mogelijkheid om hem op een geschikt moment uit te leveren.

Toen de avond was gevallen, kwam hij met de twaalf. Terwijl ze aanlagen voor de maaltijd, zei Jezus: 'Ik verzeker jullie: een van jullie, die met mij eet, zal mij uitleveren.' Ze werden bedroefd en vroegen een voor een aan hem: 'Ik ben het toch niet?' Maar hij zei tegen hen: 'Het is een van jullie twaalf, die met mij uit dezelfde kom eet. Want de Mensenzoon zal heengaan zoals over hem geschreven staat, maar wee de mens door wie de Mensenzoon uitgeleverd wordt: het zou beter voor hem zijn als hij nooit geboren was.'

Terwijl ze aten, nam hij een brood, sprak het zegengebed uit, brak het brood, deelde het uit en zei: 'Neem hiervan, dit is mijn lichaam.' En hij nam een beker, sprak het dankgebed uit en gaf hun de beker, en allen dronken eruit. Hij zei tegen hen: 'Dit is mijn bloed, het bloed van het verbond, dat voor velen vergoten wordt. Ik verzeker jullie: ik zal niet meer van de vrucht van de wijnstok drinken tot de dag komt dat ik er opnieuw van zal drinken in het koninkrijk van God.'

- Samenzang: Gezang 178: 1, 3 en 4

Jezus, om uw lijden groot,
om uw leven en uw dood
die volbrengen 't recht van God,
Kyrie eleison.

Om de zalving door een vrouw,
vreugdeolie, geur van rouw,
teken van wat komen zou,
Kyrie eleison.

Om het brood, Heer, dat Gij breekt,
om de beker die Gij reikt,
om de woorden die Gij spreekt,
Kyrie eleison.

- Overdenking

- **Muzikaal moment**

- **Gebed**

- **Gedicht: In alles** (Hans Bouma)

- **Samenzang:** Opwekking 578

U redde mij en riep mijn naam,
gaf mij weer hoop, een nieuw bestaan,
bekleed met uw gerechtigheid;
O, Jezus, U redde mij.
Met U verzoend, werd ik weer rein,
U nam mijn schuld en droeg mijn pijn.
Nu ben ik vrij, volmaakt in U;
o, Jezus, U redde mij. (2x)

Voor U mij maakte, had U mij lief, Heer
en werd ik door U gekend.
Ik ben geschapen
naar uw evenbeeld, o Heer,
U zocht mij en U kocht mij,
U vergoot uw bloed voor mij.
Een nieuwe schepping
naar uw evenbeeld, o Heer;
U redde mij, U redde mij. (2x)

- **Doven van de tweede kaars**

- We verlaten in stilte de kerkzaal -

*De Mensenzoon ... zijn veroordeling***- Begroeting****- Samenzang:** Gezang 177: 1, 2, 5, 6 en 7

Leer mij, o Heer, uw lijden recht betrachten,
in deze zee verzinken mijn gedachten:
o liefde die, om zondaars te bevrijden,
zo zwaar moest lijden.

'k Zie U, God zelf, in eeuwigheid geprezen,
tot in de dood als mens gehoorzaam wezen,
in onze plaats gemarteld en geslagen,
de zonde dragen.

Dit breekt mijn trots. Waar zou ik nog op bogen?
Ik lig in 't stof, maar God komt mij verhogen,
nu ik van vijand Gods en tegenstander
in vriend verander.

Daar Ge U voor mij hebt in de dood gegeven,
hoe zou ik naar mijn eigen wil nog leven?
Zou ik aan U voor zulk een bitter lijden
mijn hart niet wijden?

Laat mij, o Heer, uw wond're wijsheid prijzen,
dwaasheid en ergernis voor wereldwijzen,
laat mij uw kruis dat sterken zwakheid noemen
als sterkte roemen.

- Bijbellezingen: Marcus 14:32-64

Ze kwamen bij een plek die Getsemane heette, en hij zei tegen zijn leerlingen: 'Blijven jullie hier zitten, terwijl ik ga bidden.' Hij nam Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee. Hij voelde zich onrustig en angstig worden en zei tegen hen: 'Ik voel me dodelijk bedroefd; blijf hier waken.' Hij liep nog een stukje verder, liet zich toen op de

grond vallen en bad dat dit uur zo mogelijk aan hem voorbij mocht gaan. Hij zei: 'Abba, Vader, voor u is alles mogelijk, neem deze beker van mij weg. Maar laat niet gebeuren wat ik wil, maar wat u wilt.' Hij liep terug en zag dat zijn leerlingen lagen te slapen. Hij zei tegen Petrus: 'Simon, slaap je? Kon je niet één uur waken? Blijf wakker en bid dat jullie niet in beproeving komen; de geest is wel gewillig, maar het lichaam is zwak.' Weer ging hij weg om te bidden, met dezelfde woorden als daarvoor. Toen hij weer terugkwam, lagen ze opnieuw te slapen, want hun ogen vielen steeds dicht, en ze wisten niet wat ze hem moesten antwoorden. Toen hij voor de derde maal terugkwam, zei hij tegen hen: 'Liggen jullie daar nog steeds te slapen en te rusten? Het is zover: het ogenblik is gekomen waarop de Mensenzoon wordt uitgeleverd aan de zondaars. Sta op, laten we gaan; kijk, hij die me uitlevert, is al vlakbij.'

Nog voor hij uitgesproken was, kwam Judas eraan, een van de twaalf, in gezelschap van een met zwaarden en knuppels bewapende bende, die door de hogepriesters, schriftgeleerden en oudsten was gestuurd. Met hen had zijn verrader een teken afgesproken. Hij had gezegd: 'Degene die ik kus, die is het. Neem hem gevangen en voer hem weg onder strenge bewaking.' Toen hij eraan kwam, liep hij recht op Jezus af, zei: 'Rabbi!' en kuste hem. Ze grepen hem vast en namen hem gevangen. Een van de omstanders trok een zwaard, ging de dienaar van de hogepriester te lijf en sloeg hem een oor af. Jezus zei tegen hen: 'U bent er met zwaarden en knuppels op uit getrokken om mij te arresteren, alsof ik een misdadiger ben! Dagelijks was ik bij jullie in de tempel om onderricht te geven, en toen hebben jullie me niet gevangengenomen; maar dit gebeurt omdat de Schriften in vervulling moeten gaan.' Toen lieten allen hem in de steek en vluchtten weg. Een jongeman, die alleen een linnen kleed aanhad, probeerde bij hem te blijven, maar toen ook hij werd vastgegrepen, liet hij het kleed in hun handen achter en vluchtte naakt weg.

Jezus werd meegevoerd naar het huis van de hogepriester om te worden voorgeleid, en alle hogepriesters, oudsten en schriftgeleerden kwamen daar bijeen. Petrus volgde hem op een afstand tot op de binnenplaats van het huis van de hogepriester, waar hij tussen de knechten ging zitten en zich warmde aan het vuur.

De hogepriesters en het hele Sanhedrin probeerden iemand een getuigenverklaring tegen Jezus te laten afleggen op grond waarvan ze hem ter dood konden veroordelen, maar dat lukte hun niet; want hoewel veel mensen een valse verklaring aflegden, waren hun getuigenissen niet eensluidend. Toen kwamen er een paar met de volgende valse verklaring: 'We hebben hem horen zeggen: "Ik zal die

door mensenhanden gemaakte tempel afbreken en in drie dagen een andere opbouwen die niet door mensenhanden gemaakt is.” Maar ook op dit punt waren de getuigenverklaringen niet afdoende. De hogepriester stond op en vroeg Jezus: 'Waarom antwoordt u niet? U hoort toch wat deze getuigen zeggen?' Maar hij bleef zwijgen en antwoordde niet. Toen vroeg de hogepriester hem: 'Bent u de messias, de Zoon van de Gezegende?' Jezus zei: 'Dat ben ik, en u zult de Mensenzoon aan de rechterhand van de Machtige zien zitten en hem zien komen op de wolken van de hemel.' De hogepriester scheurde zijn kleren en zei: 'Waarvoor hebben we nog getuigen nodig? U hebt de godslastering gehoord; wat is uw oordeel?' Allen oordeelden dat hij schuldig was en de doodstraf verdiende.

- Samenzang: Gezang 181: 1, 2, 3, 4, 5 en 6

Noem d' overtredding mij, die Gij begaan hebt,
het kwaad, gekruiste Heer, dat Gij gedaan hebt,
waaraan uw volk U schuldig heeft bevonden,
noem mij uw zonden.

Gij wordt gegeseld en gekroond met doornen,
geminacht als de minste der verloor'nen,
en als een booswicht, die zijn straf moet dragen,
aan 't kruis geslagen.

Zeg mij, waarom men U aldus gehoond heeft,
U dus, mijn vorst, gescepterd en gekroond heeft!
Om voor mijn schuld verzoening te verwerven,
moest Gij dus sterven?

Hoe vreemd, dat voor de schapen zijner weide
de herder zelf ter slachtbank zich liet leiden,
de heer zich voor de schulden zijner knechten
aan 't kruis liet hechten.

O wonderbare liefde, die ons denken
te boven gaat, wat kan mijn liefd' U schenken,
wat ooit bereiken de arbeid mijner dagen,
dat U behage?

O liefde, voor dit offer van uw leven,
wat kan ik, dan mijzelf ten offer geven,

opdat ik nooit, hetzij ik leev' of sterve,
uw liefde derve!

- **Overdenking**

- **Muzikaal moment**

- **Gebed**

- **Gedicht: En jij?** (Nel Benschop)

- **Samenzang:** Opwekking 470

Heer, als ik denk aan wat U voor mij deed,
dan kan ik U alleen maar danken.
En als ik denk aan de strijd die U streed,
dan kan ik U alleen maar danken.

Angst en verdriet in Gethsémané;
door uw eigen vrienden verlaten
en verraden door een kus,
geschopt en geslagen,
omdat U zoveel van mij hield.

Heer, als ik denk ...

Doornen op uw hoofd, een speer in uw zij,
spijkers door uw handen en voeten;
van het leven beroofd,
om te sterven voor mij,
omdat U zoveel van mij hield.

Heer, als ik denk ...

dan kan ik U alleen maar danken
dan kan ik U alleen maar danken
o, Heer.

- **Doven van de derde kaars**

- We verlaten in stilte de kerkzaal -

*De Mensenzoon ... zijn uitlevering***- Begroeting****- Samenzang:** Gezang 182: 1, 2, 5 en 6

Jezus, leven van ons leven,
Jezus, dood van onze dood,
Gij hebt U voor ons gegeven,
Gij neemt op U angst en nood,
Gij moet sterven aan uw lijden
om ons leven te bevrijden.
Duizend, duizendmaal, o Heer,
zij U daarvoor dank en eer.

Gij die alles hebt gedragen
al de haat en al de hoon,
die beschimpt wordt en geslagen,
Gij rechtvaardig, Gij Gods Zoon,
als de minste mens gebonden,
aangeklaagd om onze zonde.
Duizend, duizendmaal, o Heer,
zij U daarvoor dank en eer.

Koning tot een spot getekend
met een riet en doornenkroon,
bij de moordenaars gerekend
overstelpt met smaad en hoon,
opdat naar uw welbehagen
wij de kroon der ere dragen.
Duizend, duizendmaal, o Heer,
zij U daarvoor dank en eer.

Dank zij U, o Heer des levens,
die de dood zijt doorgedaan,
die Uzelf ons hebt gegeven
ons in alles bijgestaan,
dank voor wat Gij hebt geleden,

in uw kruis is onze vrede.
Voor uw angst en diepe pijn
wil ik eeuwig dankbaar zijn.

- Bijbellezingen: Marcus 14:53-54, 66-72 en 15:1-22

Jesus werd meegevoerd naar het huis van de hogepriester om te worden voorgeleid, en alle hogepriesters, oudsten en schriftgeleerden kwamen daar bijeen. Petrus volgde hem op een afstand tot op de binnenplaats van het huis van de hogepriester, waar hij tussen de knechten ging zitten en zich warmde aan het vuur.

Terwijl Petrus beneden op de binnenplaats was, kwam een van de dienstmeisjes van de hogepriester voorbij. Toen ze Petrus bij het vuur zag zitten, keek ze hem aan en zei: 'Jij was ook bij die Jezus van Nazaret!' Maar hij ontkende dat en zei: 'Ik weet niet waar je het over hebt, ik begrijp echt niet wat je bedoelt.' Hij ging naar buiten, naar het voorportaal, en er kraaide een haan.

Toen het meisje hem daar weer zag, zei ze opnieuw, nu tegen de omstanders: 'Hij is een van hen!' Maar hij ontkende het weer. En al gauw zeiden ook de omstanders tegen Petrus: 'Je bent wel degelijk een van hen, jij komt immers ook uit Galilea.' Maar hij begon te vloeken en zwoer: 'Ik ken die man over wie jullie het hebben niet!' En meteen kraaide de haan voor de tweede keer. En Petrus herinnerde zich dat Jezus tegen hem gezegd had: 'Voordat een haan tweemaal heeft gekraaid, zul je mij driemaal verloochenen.' En toen hem dat te binnen schoot, begon hij te huilen.

's Ochtends in alle vroegte kwamen de hogepriesters, de oudsten en de schriftgeleerden en het hele Sanhedrin in vergadering bijeen. Na Jezus geboeid te hebben, brachten ze hem weg en leverden hem over aan Pilatus.

Pilatus vroeg hem: 'Bent u de koning van de Joden?' Hij antwoordde: 'U zegt het.' De hogepriesters brachten allerlei beschuldigingen tegen hem in. Pilatus vroeg hem toen: 'Waarom antwoordt u niet? U hoort toch waar ze u allemaal van beschuldigen?' Maar Jezus zei helemaal niets meer, tot verwondering van Pilatus. Pilatus had de gewoonte om op elk pesachfeest één gevangene vrij te laten op verzoek van het volk. Op dat moment zat er een zekere Barabbas gevangen, samen met de andere opstandelingen die tijdens het oproer hadden vermoord. Een grote groep mensen trok naar Pilatus en begon hem te vragen om ook nu te doen wat zijn gewoonte was. Pilatus vroeg hun:

'Wilt u dat ik de koning van de Joden vrijlaat?' Want hij begreep wel dat de hogepriesters hem uit afgunst hadden uitgeleverd. Maar de hogepriesters hitsten de menigte op om te zeggen dat hij Barabbas moest vrijlaten. Toen zei Pilatus tegen hen: 'Wat wilt u dan dat ik doe met die man die u de koning van de Joden noemt?' En ze begonnen weer te schreeuwen. 'Kruisig hem!' riepen ze. Pilatus vroeg: 'Wat heeft hij dan misdaan?' Maar ze schreeuwden nog harder: 'Kruisig hem!'

Omdat Pilatus de menigte tevreden wilde stellen, liet hij Barabbas vrij. Jezus leverde hij uit om gekruisigd te worden, nadat hij hem eerst nog had laten geselen.

De soldaten leidden hem weg, het paleis (dat wil zeggen het pretorium) in, en riepen de hele cohort bijeen. Ze trokken hem een purperen gewaad aan, vlochten een kroon van doornakken en zetten hem die op. Daarna brachten ze hem hulde met de woorden: 'Gegroet, koning van de Joden!' Ze sloegen hem met een rietstok tegen het hoofd en bespuwden hem, en bogen onderdanig voor hem. Nadat ze hem zo hadden bespot, trokken ze hem het purperen gewaad uit en deden hem zijn kleren weer aan.

Toen brachten ze hem naar buiten om hem te kruisigen. Ze dwongen een voorbijganger die net de stad binnenkwam, Simon van Cyrene, de vader van Alexander en Rufus, om het kruis te dragen. Ze brachten hem naar Golgota, wat in onze taal 'schedelplaats' betekent.

- Samenzang: Gezang 187: 1, 2 en 3

Daar gaat een lam en draagt de schuld
der wereld met zich mede;
het boet in eindeloos geduld
voor al wat wij misdeden.

Daar gaat het en het wordt zo moe,
stil gaat het naar de slachtbank toe,
't vindt nergens meer een weide.

Smaad neemt het op zich, hoon en spot,
wonden en doodsangst zijn zijn lot
en zegt: dit wil ik lijden.

Ik zal daarvoor mijn leven lang
U danken, dit gedenken:
de liefde, die 'k van U ontvang,
U, Jezus, wedschenken.

Gij zijt het licht, Heer, van mijn hart;
wanneer het in de dood verstart,
dan zijt Gij nog mijn leven.
Niets heb ik van mijzelve meer,
zie, alles wat ik ben, o Heer,
zij in uw hand gegeven.

Ik zal mij in uw lieflijkheid
bij dag en nacht verblijden;
ik wil mijzelf nu en altijd
U tot een offer wijden.
Ik wil voor U mijn hartebloed
uitstorten, Heer, want Gij zijt goed,
uw naam zij hooggeprezen.
Al wat Gij voor mij zijt geweest,
dat zal diep in mijn hart en geest
voorgoed besloten wezen.

- Overdenking

- Muzikaal moment

- Gebed

- Gedicht: Heb je Mij lief? (Jelly Verwaal)

- Samenzang: Gezang 392: 1 en 3

Blijf mij nabij, wanneer het duister daalt.
De nacht valt in, waarin geen licht meer straalt.
Andere helpers, Heer, ontvallen mij.
Der hulpelozen hulp, wees mij nabij.

U heb ik nodig, uw genade is
mijn enig licht in nacht en duisternis.
Wie anders zal mijn leidsman zijn dan Gij?
In nacht en ontij, Heer, blijf mij nabij.

- Doven van de vierde kaars

- We verlaten in stilte de kerkzaal -

GOEDE VRIJDAG

21 maart

(Voor deze dienst ontvangt u een aparte liturgie)

*De Mensenzoon ... zijn graflegging***- Begroeting****- Samenzang:** Zingende Gezegend 148: 1, 2, 3 en 4

- 1 O nacht zo lang, gij langste aller nachten,
is God vergeten wat Hij heeft beloofd -
zijn wij verbannen, weg uit zijn gedachten,
het allerlaatste vonkje hoop gedooft?
- 2 Keer tot ons weer, o zaad zo diep verloren,
weet dat de oogst der wereld op U wacht;
Gij Zoon van God, Gij mens met open oren,
treed weer naar voren, kom in deze nacht!
- 3 Oase in een woestenij van dromen,
o vuurkolom, bevestig onze voet,
Gij sprankje hoop, te goeder uur gekomen,
ga voor ons uit, de morgen tegemoet.
- 4 Maak deze nacht, de langste aller nachten,
licht als de dag, die lachend leven vindt
en leg ons lot terug in Gods gedachten,
Gij licht, die nacht en nevel overwint.

- Bijbellezingen: Marcus 15:24-27, 40-47 en Matteüs 27:62-66

Ze kruisigden hem en verdeelden zijn kleren onder elkaar; ze dobbelden erom wie wat zou krijgen. Het was in het derde uur na zonsopgang toen ze hem kruisigden. Het opschrift met de aanklacht tegen hem luidde: 'De koning van de Joden'. Samen met hem kruisigden ze twee misdadigers, de een rechts van hem, de ander links.

Van een afstand keken ook enkele vrouwen toe, onder wie Maria uit Magdala en Maria de moeder van Jakobus de jongere en van Joses, en Salome. Toen hij in Galilea verbleef, waren deze vrouwen hem gevolgd en hadden ze voor hem gezorgd, net als vele andere vrouwen die met hem waren meegereisd naar Jeruzalem.

Toen de avond al gevallen was (het was de 'voorbereidingsdag', dat wil zeggen de dag voor de sabbat), kwam Josef van Arimatea, een vooraanstaand raadsheer, die zelf ook de komst van het koninkrijk van God verwachtte. Hij raapte al zijn moed bijeen en ging naar Pilatus, die hij om het lichaam van Jezus vroeg. Het bevreemde Pilatus dat hij al dood zou zijn en hij riep de centurio bij zich, aan wie hij vroeg of Jezus al gestorven was, en toen de centurio dat bevestigd had, gaf hij het lijk aan Josef. Josef kocht een stuk linnen, haalde Jezus van het kruis en wikkelde hem in het linnen. Daarna legde hij hem in een graf dat in de rots was uitgehouwen en rolde een steen voor de ingang.

Maria uit Magdala en Maria de moeder van Joses keken toe in welk graf hij werd gelegd.

De volgende dag, dus na de voorbereidingsdag, gingen de hogepriesters en de farizeeën samen naar Pilatus. Ze zeiden tegen hem: 'Heer, het schoot ons te binnen dat die bedrieger, toen hij nog leefde, gezegd heeft: "Na drie dagen zal ik uit de dood opstaan." Geeft u alstublieft bevel om het graf tot de derde dag te bewaken, anders komen zijn leerlingen hem heimelijk weghalen en zullen ze tegen het volk zeggen: "Hij is opgestaan uit de dood," en die laatste leugen zal nog erger zijn dan de eerste.' Pilatus antwoordde: 'U kunt bewaking krijgen. Ga nu en regel het zo goed als u kunt.' Ze gingen erheen en beveiligden het graf door het te verzegelen en er bewakers voor te zetten.

- Samenzang: Opwekking 226

Ik wil zingen van mijn Heiland,
van zijn liefde, wondergroot,
Die zichzelf gaf aan 't kruishout
en mij redde van de dood.

Refrein: Zing, o zing van mijn Verlosser.
Met zijn bloed kocht Hij ook mij:
Aan het kruis schonk Hij genade,
droeg mijn schuld en ik was vrij.

'k Wil het wonder gaan verhalen,
hoe Hij op zich nam mijn straf.
Hoe in liefde en genade
Hij 't rantsoen gewillig gaf.

Refrein

'k Wil mij dier'bre Heiland prijzen,
spreken van zijn grote kracht.
Hij kan overwinning geven
over zond' en satans' macht.   Refrein

Ik wil zingen van mijn Heiland,
hoe Hij smarten leed en pijn,
om mij 't leven weer te geven,
eeuwig eens bij Hem te zijn.   Refrein

- Overdenking

- Muzikaal moment

- Gebed

- Gedicht: En begraven is (Mies Vreugdenhil)

- Staande zingen van het Onze Vader (Opwekking 436)

Onze Vader in de hemel, heilig is uw naam.
Laat uw koninkrijk spoedig komen.
Laat uw wil worden gedaan.
In de hemel, zo ook hier op aard'.

Want van U is het koninkrijk, de kracht en de heerlijkheid,
tot in eeuwigheid. (2x)

Onze Vader in de hemel, geef ons daaglijks brood.
En vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij dat doen.
Hen vergeven die ons iets schuldig zijn.

Want van U is het koninkrijk, ...

En leidt ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van het kwaad.

Want van U is het koninkrijk, ...
Amen. Amen.

- We verlaten in stilte de kerkzaal -

Copyright © Erven Rien Poortvliet
Beelden uit het boek *Hij was één van ons*,
een uitgave van Uitgeverij Kok, Kampen.

Met dank aan ds. Johan Trommel te Lelystad
voor het beschikbaar stellen van de dia's.